

Møguligt at gera risastór fund við Føroyar

– Í síðsta enda er tað figgjarglgi og tekniski váðin við einari boring samanborið við móguleikan at finna størri nøgdir av kolvetni, sum drívur leitngina eftir kolvetni. Á føroyskum øki meta vit at tað er móguleiki fyri stórum fundum – men av tí at figgjarglgi váðin er stórus fer framtíðar leiting at vera merkt av varsemi, um vit samanbera við tað fyrsta leitiskeiðið segði Sigurd í Jákupsstovu, stjóri m.a. á Oljutinginum í vikuni

Sigurd í Jákupsstovu, stjóri á Oljufyriritingini held áhugaverdan fyrlestur á Oljutinginum í Listaskálanum í vikuni.

OLJUTING
Jan Müller

Bert ein evarska lítil partur av føroyska landgrunninum er kannaður. Tí ber ikki til at gera nakra endaliga niðurstøðu um, antin olja og

gass finnast í undirgrundini ella ikki. Fleiri øki á landgrunninum síggja áhuga-verd út og er ikki ómøguligt

at gera heilt stór fund, eitt nú fund, sum líkast tí risastóra Clairfeltinum vestan fyri Hetland. Hetta var ein av áhugaverdu niðurstøðunum í Oljutinginum, sum varð hildið í Listaskálanum mikukvöldið. Sigurd í Jákupsstovu, stjóri á Oljufyriritingini og Jarðfrøðissavningur var rættiliga positívur og bjartskygdur, tá hann umrøddi framtíðar leitngina við Føroyar og her við serligum atliti til 2. útbjóðingarmfar, sum verður latið upp í næstum.

Tað er áhugavert fyri al-tjóða oljuheimin, tá samanbering verður gjørd við stóra Clairfeltið hinumegin markið. At ovasti myndugleikin á oljuøkinum her heim letur upp fyri móguleikanum at gera Clairlikandi fund við Føroyar og tengir hetta saman við eini nýggjari útbjóðing er so avgjørt eitt áhugavert signál at senda út til altjóða oljuheimin.

Ikki minst tí at tað eftir vánaligu boriúrlitini á landgrunninum hevur verið gitt og met, at móguleikin fyri at gera stór fund við Føroyar er minkandi. Av tí at iløgur og váðin í eitt nýtt økið sum tað føroyska eru so stór hevur verið met neyðugt at gera heilt stór fund fyri í heila tikið at fáa lønandi vinnu burtur úr.

Tá nú Clair verður tikið uppá tungu og mett verður, at tað ikki er óhugsandi at gera so stór fund her eisini, so eiga vit at minnst til, at Clairóljuøkið, sum varð funnið vestan fyri Hetland

seinast í 70 árunum, goymir umleið 6 milliardir tunnur av olju, og tað ger tað til eitt megafelt. Tað eru so gingin meira enn 20 ár uttan at olja er tikin upp men við nýggju tøkni er sett hol á Clair og fyrsta oljan rennur í heyst. Sigurd í Jákupsstovu nýtti annars høvið til at geva luttakarunum í tí fyrsta oljutinginum í ár eina rættiliga áhugaverda og gjølliga frágreiðing um komandi útbjóðing.

2. útbjóðing

Hann visti á, at endamálið við 2. útbjóðingarmfari er at skapa grundarlag fyri framhaldandi leitvirksemi, ið hevur til endamáls at finna móguligt kolvetnistil-feingi í føroysku undirgrundini og at royna ymiskar leitmyndlar fyri at fjøltáta framtíðar kolvetnisleiting Hann ásannaði, at talan er um eitt tekniliga avbjóðandi øki við basalti, djúpum vatni og harðbálnum veðurlag.

Av tí at føroyska økið sum heild er lítið kannað er móguleikar fyri stórum fundum. 7 feløg hava peikað á øki sum hesi halda vera áhugaverd og hesar metingar samsvara væl við metingarnar hjá føroysku myndugleikunum og tí verður mælt til at bjóða alt tað nomineraða økið út til kolvetnisleiting. Hann visti á, at tað er ikki bara í vidd at munur er á – eisini tá tað kemur til hvørjar partar av jarðfrøðiliga flásúluni er stórus munur, tvs. aldurin á

jarð lögnum, har leitað verður eftir olju og gassi. Hetlandsmegin eru fund gjørd í jarðlögum í ymsum aldri – Clair er í lögum, sum eru 300-400 mill. ára gomul og Foinhaven og Schiahallion eru funnin í nógv yngri lögum, 50 ára gomul. Og taka vit leitngina higartil á føroyaøkinum, so hava vit bert verið eftir teimum yngri lögnum.

Ótal av móguleikum

– Vit hava sagt tað so oftani fyrr, men eg sigi tað aftur, at hóast fyrstu boringarnar ikki góvu væntaða úrslitið, so er neyðugt at leggja dent á, at teir 4 brunnarnir, sum eru boraðir, eru boraðir í sama bassengi, – Judd bassenginum – og at leitmyndlarnir, sum lógu til grund fyri boringunum, vóru ógvuliga líkir. Tað er enn eitt ótal av móguleikum, sum kunnu troystast – men vit hava nakrar serstakar trupulleikar við tað at meginparturin av føroyska økinum er fjalt av basalti í ymiskari tjúkk. Basalt hevur tann óhepna eginleika, at seismiskar bylgjur hava ringt við at treinga igjøgnum soleiðis at ein mynd kann fáast av jarðløgnum undir, heldur verða bylgjurnar reflekteradar og spjaddar av basaltinum. Her verða tó tøknilig framstig gjørd, sum geva okkum vónir um, at hesin trupulleikin verður minkaður. Ein fyrirtreyt fyri at plasera eina boring rætt er áltíandi seismikkur.

Sigurd í Jákupsstovu visti víðari á, at ein annar vansi við basalti er, at tað kann verða hart og drúgvat at bora igjøgnum og hetta hevur so við sær, at ein boring inni á

basaltøkinum vil verða lutfalsliga dýrari enn um einki basalt var. Men eisini innan boritøkni verða gjørd framstig, sum geva okkum vónir um, at tað fer at bera til at minka óvissuna við einari basaltboring so mikið, at hon verður veruleiki segði hann og legði aftratt:

– Í síðsta enda er tað figgjarglgi og tekniski váðin við einari boring samanborið við móguleikan at finna størri nøgdir av kolvetni, sum drívur leitngina eftir kolvetni. Á føroyskum øki meta vit at tað er móguleiki fyri stórum fundum – men av tí at figgjarglgi váðin er stórus fer framtíðar leiting at vera merkt av varsemi, um vit samanbera við tað fyrsta leitiskeiðið.

Áhugaverdir ryggir

Stjóri á Oljufyriritingini kunnaði eisini Oljutingið um áhugaverdu økini, sum verða partur av 2. Útbjóðing, eitt nú ryggir í undirgrundini og nevndi her East Faroe High, sum liggur paralelt við sjálvt markið nakað inni á landgrunninum. Í summum forum eru hesir ryggir sjónligir á havbotninum men í øðrum forum er talan um undirjarðiskar ryggir. Tað eru oftast slíkir, sum fanga áhugan hjá oljufeløgum, tí hetta er mest vanligu fellu slagði – sonevndar strukturellar fellur. Trupulleikin er tó, at omaná hesum liggja basaltfláirnar og vit kenna lítið til tær djupri fláirnar. Her er tað at vit kunnu brúka upplýsingar hetlandsmeðni frá – tað kann kanska liggja eitt Clair undir her visti Jákup í Jákupsstovu á.

Hann visti síðani á tað stóra økið, sum feløginu

Fyrsta útbjóðingarmfar

Á Oljutinginum í vikuni greiddi stjóri á Oljufyriritingini, Sigurd í Jákupsstovu eisini frá fyrsta útbjóðingarmfarinum.

Í fyrsta útbjóðingarmfari vóru 7 loyvi latin til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum.

Fýra 6 ára loyvi vórðu latin í landssynningshorninum, har leiting stórt sæð ikki er tarnað av basaltfláum. Hetta økið er eisini nær við framleiðandi oljukeldurnar bretsku megin markið, og oljufeløginu høvdu nógvu vitan um hetta økið longu áðrenn tað var boðið út.

Tað varð frammanundan greitt, at kapping for at vera um júst hesar teigar og tí fekst ein samlað arbeiðsætlan fyri loyvini, ið fevndi um 8 fastar brunnar, umframt seismiskar kanningar.

Hini 3 loyvini vórðu latin í økjum uttan fyri Judd basengið, har basalt í ymiskari tjúkk fjalir legugrýtið. Hetta vóru 9 ára loyvi við avtalum um arbeiðsskráir fyri tey fyrstu 3 árin, har loyvis-havararnir skuldu gera

ymiskar jarðalisfrøðiligar kanningar, sum ætlandi kundi føra til avgerð um at fara undir leitboringar í hesum økjum.

Arbeiðsskráirnar eru síðan longdar við ávikavíst 2 og 3 árum, hareftir ein avgerð um boring skal takast.

Úrslit av leitboringum

4 brunnar eru boraðir til nú, ein fyri hvønn loyvis-hava við 6 ára loyvi, teir triggir í 2001 og ein í 2003. Úrslit av boringunum eru, at spor og smærri nøgdir av kolvetni vóru funnar í ávikavíst Statoil og BP boringini. Í Amerada Hess boringini vóru ávist kolvetni í niðari part av tí Tertieru flásúluni. Kolvetni var ikki staðfest í ENI boringin í summur.

Eingin boring verður í 2004 m.a. tí at oljufeløginu eru í holt við at viðgera nýggj kanningar-úrslit.

Oljutingið, sum er áhugafelag hjá teimum, sum eru við í ella fylgja við oljutilgongdini í Føroyum, skipar javnan fyri fundum, har tann sosiali parturin við einum góðum bita og práti eisini hevur stóran týdning

Mynd Jan Müller

hava peikað á og sum eisini er í uppskoti at bjóða út. Samanbera vit tað við fyrstu útbjóðingina so fer hetta økið eitt sindur longur vestur og eisini norður um 62 stig umframt at 2 smærri økir á Wyville Thompson ella Banka rygginum og Ymirrygginum eru tikin við.

Orsökir

Um orsøkirnar fyri tilmælinum frá Oljufyrising og Jarðfrøðissavni um at bjóða út hesi øki í 2. Rundu segði Sigurd í Jákupsstovu m.a. vera:

- at royna ymiskar leiti-myndlar fyri at fjøltátta framtíðar kolvetnisleiding
- at eggja oljufeløgum til framhaldandi at taka á seg tekniligar avbjóðingar, sum kunnu lýsa útlitini fyri at finna kolvetni á føroyska økinum, sum frá líður
- at fáa oljufeløgin at gagnnýta jarðalisfrøðiligu dáturarnar, sum eru tøk
- at fáa nyttu burtur úr tí vitan, sum er og verður tøk í sambandi við olju-

leidingina bretsku megin markið

Hann nevndi so eisini nøkur øki, íroknað smáu, einstøku økini á Bankarygginum og Ymirrygginum sunnanfyri og í útsuðri, sýna stórar hevjaðar vendur við basalt tætt uppi undir havbotninum. Hesi øki eiga at verða gjølligari kannað. Skal hetta gerast, má nýggj tøkni takast í nýtslu til at fáa upplýsingar um fláirnar undir basaltinum. Verða tøknilig nýbrot gjørd á hesum bógv, kunnu leiti-boringar á tilikum økjum gerast møguligar í framtíðini.

Treytir

Jákup í Jákupsstovu kom so eisini inn á treytirnar fyri luttøku í nýggju útbjóðingini og segði, at tá arbeiddi við at fyrirleika eitt nýtt útbjóðingarmfar byrjar, verða treytirnar sum eru galdandi fyri undanfarin umfór endurskoðaðar, og mett verður um, hvørt tað eru viðurskifti, sum skulu broytast.

Tað er tó greitt, at tað ikki eru tær stóru broyting-

ar gjørdar í treytunum í mun til fyrsta útbjóðingarmfar. Mett er um hvørjir møguleikar liggja fyri oljufundum á okkara øki, og hugt er eftir hvørjar treytir økið kann bera. Tá Føroyar fara undir eitt nýtt loyvisumfar vil tað altíð verða í kapping við onnur lond, sum eisini bjóða oljuindnaðinum, at leita eftir olju hjá teimum. Tí er alneyðugt at meta um hvørt okkara treytir eru kappingarførar við tær hjá t.d. okkara grannalondum. Umboð fyri Oljufyrisingina hava í hesum arbeiði havt fund við bæði FOIB og oljuvinnubólkin hjá Vinnuhúsinum, fyri at hoyra teirra meting um treytirnar, og er tað fatani hjá Oljufyrisingini, at tey ikki meta at treytirnar at verða órimligar.

Loyvisskipan

Størsta broytingin er gjørd í sjálvari loyvisskipanini, har valt er at gera eina einfalda og liðiliga loyvisskipan, við einum slagi av loyvum, har landsstýrismaðurin veitir loyvi, sum áseta hvussu loyvisskeiðið er skipað - t.d. um at avtalaðir verða sokallaðir varðar á vegnum, sum definera hvørjar skyldur oljufeløginu skulu lúka til eina ávísa tíð. Á henda hátt verður loyvislongdin saman við arbeiðsskránni eitt eyka punkt, sum myndugleikarnir kunnu samráðast við oljufeløginu um, tá loyvisumsóknirnar verða viðgjørdar.

Arbeiðsskrá

Sigurd í Jákupsstovu metti, at tað er sjálvandi ilt at siga nakað um, hvat slag av arbeiðsskráum vit kunnu vænta okkum, men hann

Nýgv fólk høvdu leitað sær í Listaskálan at fylgja komandi oljutilgongdini

Mynd Jan Müller

gjørdi greitt, at vit ikki eru í somu støðu, sum undan fyrsta loyvisumfari, tá oljufeløgin næstan stóu í biðirøð fyri at sleppa fram at bora í landsynnings-horninum av landgrunninum. Økið er enn at meta sum eitt frontier øki, og tað passar so inn í porteføljun hjá ávísam oljufeløgum. Og tað eru hesi feløg vit skulu hava fatur í.

Loyvini verða so latin um árskiftið. Sigurd í Jákupsstovu nevndi eisini tær báðar boringarnar, sum verða hinu megin markið í summar. Úrslitið av teimum kann ávirka okkara útbjóðingarmfar. Hvat viðvíkur virksemi her hjá okkum í næstu framtíð, so verða seismisk-

ar og jarðalisfrøðiligar kanningar gjørdar við møguleika fyri boringum seinni. Um kappingin um økini gerst nóg hog kann hugast, at vit fáa avtalu um boring beinanvegin. Men møguliga verður talan í fyrstu syftu um kanningar, sum so kunnu enda við boringum.

Føroysk luttøka – skattur – tíðarættan

Hann kom eisini inn á treytirnar fyri føroyskari luttøku og segði, at tær verða óbroyttar. Tað sama verða figgjartreytirnar. Samanborið við skattaskipanir í øðrum londum, so er okkara skattaskipan við einum maksimum skatti á 57% - tá allir 3 skattirnir verða tiknir við - ikki órimlig metti hann.

Gongst sum ætlað og tingið fær avgreitt lógina í vár so verður boðið út í juni og skulu umsóknirnar verða inni í sept/oktober.

Millum áhoyrarnar í Oljutinginum var eisini ein gamal kenningur í oljuhøpi, nevniliga fyrrverandi aðalstjórin í Oljumálaráðnum, Heráldur Joensen. Her fær hann eitt prát við stjóran hjá BP, Hjarnar Djurhuus.

Mynd Jan Müller

Umboð fyri Atlants Kolvetni og Føroya Kolvetni fylgdu væl við í oljutinginum

Starvsfólk hjá Tórshavnar Kommunu hóttu við verkfalli

Fakfeløg, sum hava fólk í arbeiði hjá Tórshavnar Kommunu, kravdu svar frá Býráðnum í gjár, men tey fáa ikki svar, fyrr enn fyrst í komandu viku

SÁTTMÁLA-VIDURSKIFTI

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin

Fakfeløginu, sum hava fólk í arbeiði hjá Tórshavnar Kommunu, geva nú býráðnum knívin á barkan.

Nú um páskini hava tey sent Tórshavnar Kommunu eitt skriv um viðurskiftini

hjá teimum, sum arbeiða hjá Tórshavnar kommunu.

Tey kravdu at fáa svar aftur í gjár, friggjadagin

Fingu tey ikki svar, var tað at meta sum sáttmálaløysi. Og tá ið ongin sáttmáli er, fara arbeiðsfólk til húsar.

Men tey fingi ikki svar í gjár.

Jan Christiansen, borgarstjóri í Havn, sigur, at tey fingi ikki brævið frá fakfeløgum, fyrr enn týsdagin og av tí at talan er um løgfrøðiligar spurningar, má býráðið hava nakrar dagar at viðgera málið í.

Sostatt fáa feløgin ikki svar, fyrr enn fyrst í komandi viku, sigur borgarstjórinn.

Skulu binda seg

Tað er trætan um rættindini hjá starvsfólkinum hjá kommununi at fara at fylgja líki og at fara heilsuorindi í arbeiðstíðini, sum spókir aftur.

Tað eru bara Starvsmannafelagið og Pedagogfelagið, sum hava beinleiðis sáttmála við býráðið.

Men harumframt eru nýggju onnur fakfeløg, sum hava fólk í starvi hjá Tórshavnar Kommunu.

Tey hava verið lønt eftir øðrum sáttmálum, eitt nú ímillum arbeiðarafeløginu og arbeiðsgevarafeløg og ímillum fakfeløg og figgi-armálaráðið o.s.f.

Men fakfeløginu siga, at brævaskiftið í sambandi við

rættin hjá starvsfólki í kommununi at gera heilsuorindi og at fylgja líki í arbeiðstíðini, bendir á, at býráðið ikki kennir seg bundið av øðrum sáttmálum, enn tí við Starvsmannafelagið og Pedagogfelagið.

Og nú krevja fakfeløginu, at Tórshavnar Kommuna váttaði í seinasta lagi í gjár, um hon kennir seg bundna av øðrum sáttmálum, enn teimum, sum kommunan sjálv hevur gjørt við Starvsmannafelagið og Føroya Pedagogfelag.

Viðurkennir Býráðið ikki, at tað er bundið av øllum hinum sáttmálunum, staðfesta feløginu, at so er sáttmálaløysi á øllum økjum, uttan hjá Starvsmannafelagnum og Føroya

Pedagogfelag.

Gunnleivur Dalsgarð, sum er talismaður hjá fakfeløgum, vil ikki siga um tað merkir, at fólk fer í verkfall.

– Men tað plagar at vera so, at tá ið ongin sáttmáli er, kann fólk heldur ikki vera til arbeiðis, sigur hann. Talan er um hesar starvsbólkar, sum sossatt fara í verkfall:

- Havnar Arbeiðsmannafelag,
- Havnar Arbeiðskvinnufelag,
- Føroya Verkfrøðingafelag,
- Føroya Byggifrøðingafelag,
- Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar,
- Magistarafelag Føroya,
- BLE,
- Havnar Handverkarafelag og Føroya Lærarafelag.

Fylgja sáttmálanum

Men hann skilir ikki trupulleikan, tí býráðið fylgir teimum sáttmálum, sum ymsir starvsbólkar hjá

býráðnum hava við onnur, enn sjálva kommununa og tað hevur kommunan altíð gjørt, sigur hann.

Men hvussu støðan verður hjá kommununi veldst um, hvussu býráðið fer at svara fakfeløgum.

Gunnleivur Dalsgarð, segði fyrrapartin í gjár, at tey høvdu ikki fingið boð um, at býráðið ikki fór at svara til tíðina.

Hann helt ikki at tað var hóskandi, at feløginu skuldu boð umvegis Sosíalín.

Hann dugdi tí ikki at siga, um fakfeløginu fóru at halda fast um tíðarfreistina, ella um tey fóru at lata sær lynda, at biða til í komandi viku.

– Men tað týðningarmesta er væl, at vit fáa eitt svar, segði Gunnleivur Dalsgarð.